

บทที่ 2

ขอบเขตของกฎหมายอาญาและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน

ตามที่ได้กล่าวในบทที่แล้วว่าปัญหาในเรื่องการก่อการร้ายนั้น เป็นปัญหาที่มีผลต่อสังคมโลก เป็นอย่างมาก เนื่องจากลักษณะของการก่อการร้ายนั้น เป็นการกระทำรุนแรงที่มีวัตถุประสงค์ต่อชีวิต และทรัพย์สินทั้งของพลเรือนและของรัฐ และในปัจจุบันนี้การก่อการร้ายมิได้ถูกจำกัดว่าจะเป็นการกระทำในรัฐใดรัฐหนึ่งเท่านั้น แต่มีลักษณะของการก่อการร้ายข้ามชาติเกิดขึ้นซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาคมโลก จึงทำให้ทุกประเทศต้องตระหนักถึงวิธีการที่จะรับมือกับการกระทำความผิดฐานก่อการร้ายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะจัดการก่อการร้ายให้หมดสิ้นไปหรืออย่างน้อยก็เพื่อทำลายกลุ่มผู้ก่อการร้ายให้ได้มากที่สุด ซึ่งวิธีการต่างๆ ที่รัฐจะใช้เพื่อป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายนั้น โดยส่วนมากจะเป็นวิธีการที่มุ่งทำลายวงจรกิจจทรัพย์ของกลุ่มผู้ก่อการร้ายและการให้ความร่วมมือของทั้งภาครัฐและสถาบันทางการเงินและองค์กรต่างๆภายในประเทศที่อาจมีโอกาสเกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ก่อการร้ายไม่ว่าโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งการให้ความร่วมมือในทางระหว่างประเทศด้วย เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายสามารถบรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดคือการขจัดกลุ่มผู้ก่อการร้ายให้หมดสิ้นไปนั่นเอง

แนวคิดในเรื่องการทำลายวงจรกิจจทรัพย์ทางการเงินหรือแหล่งเงินทุนของผู้ก่อการร้ายนั้น มีวัตถุประสงค์ที่จะป้องกันการสนับสนุนทางการเงินให้แก่ผู้ก่อการร้าย โดยรัฐจะใช้มาตรการต่างๆ ที่จะมิให้มีการสนับสนุนเงินหรือทรัพย์สินใดๆ ไปให้กลุ่มผู้ก่อการร้ายที่จะนำเงินดังกล่าวนี้ไปใช้ในการสะสมอาวุธหรือกำลังพล หรือใช้ในการอำนวยความสะดวกใดๆ หรือเพื่อเตรียมการในการก่อเหตุรุนแรงตามแนวคิดของการก่อการร้าย รวมทั้งหากกลุ่มผู้ก่อการร้ายนั้นได้เงินหรือทรัพย์สินใดมาจากการก่อการร้าย รัฐก็จะใช้มาตรการในการยึดหรือริบทรัพย์สินเพื่อมิให้นำไปใช้เป็นกองทุนในการก่อการร้ายต่อไปได้อีก เพราะลักษณะของการกระทำการก่อการร้ายนั้น จำเป็นที่จะต้องต้องมีกองทุนที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด ดังนั้น หากรัฐสามารถตัดวงจรกองทุนของกลุ่มผู้ก่อการร้ายได้แล้ว จึงจะมีผลทำให้การกระทำความผิดไม่สามารถเกิดขึ้นได้ หรืออย่างน้อยก็จะช่วยลดจำนวนของการก่อการร้ายลงได้เพราะผู้กระทำไม่มีเงินสนับสนุนในการกระทำความผิดอีกต่อไป

ประเทศไทยได้ตระหนักถึงภัยและความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากการก่อการร้ายเพราะประเทศไทยอาจถูกคุกคามหรือตกเป็นเป้าหมายของกลุ่มผู้ก่อการร้ายทั้งภายในประเทศเองก็ดีหรือกลุ่มผู้ก่อการร้ายระหว่างประเทศ รวมถึงประเทศไทยอาจถูกใช้เป็นสถานที่ในการเตรียมการก่อการร้ายในรัฐอื่นหรือเป็นสถานที่หลบภัยของผู้ก่อการร้ายที่ได้หลบหนีการจับกุมจากการระทำความผิดในรัฐอื่นก็ได้ ดังนั้น ประเทศไทยจึงได้มีการประกาศพระราชกำหนด 2 ฉบับ คือ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2546 เพื่อที่จะใช้เป็นมาตรการต่อต้านการก่อการร้ายไม่ว่าจะเป็นการก่อการร้ายภายในประเทศไทยหรือเป็นการก่อการร้ายในรัฐอื่นก็ตาม และเพื่อให้สอดคล้องกับข้อมติคณะรัฐมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 อีกด้วย

การที่ประเทศไทยได้ประกาศพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2546 โดยกำหนดให้ความคิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญาเป็นความผิดมูลฐานที่ 8 นั่นก็เพื่อที่จะใช้มาตรการตามกฎหมายฟอกเงินในการยึดทรัพย์ที่ได้มาจากการระทำความผิด อันเป็นการสกัดกั้นแหล่งเงินทุนทางการเงินของกลุ่มก่อการร้ายที่ได้ผลดี แต่ก็ยังนับว่ายังไม่เพียงพอสำหรับการรับมือกับกลุ่มผู้ก่อการร้าย เนื่องจากบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการยึดทรัพย์ตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 นั้นมิได้รวมถึง “เงินหรือทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้สำหรับการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน” จึงนับว่ายังเป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่งสำหรับการต่อต้านการก่อการร้ายในประเทศไทย

ถึงอย่างไรก็ดี ในขณะที่กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินก็ยังถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่รัฐใช้ในการต่อต้านการก่อการร้าย ควบคู่ไปกับมาตรการตามประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นๆ ซึ่งในบทนี้จะขอลำถึงสาระสำคัญของกฎหมายอาญาและกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยจะสรุปได้ดังต่อไปนี้

2.1 การกำหนดความผิดฐานก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายในประเทศไทยได้ผล และเพื่อให้สอดคล้องกับข้อมติคณะรัฐมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 ดังนั้นจึงได้มีการแก้ไข

เพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา และ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดยประกาศเป็นพระราชกำหนด 2 ฉบับ ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2546 ซึ่งการออกพระราชกำหนดเพื่อแก้ไขกฎหมายดังกล่าวก่อให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากในเรื่องดังต่อไปนี้¹

(1) การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 นั้นหลักการและเหตุผลที่คณะรัฐมนตรียกขึ้นมาอ้างยังห่างไกลต่อสถานการณ์ที่ว่า “ไม่มีความปลอดภัยของประเทศ ไม่มีความปลอดภัยต่อสาธารณะ” และยังห่างไกลต่อสถานการณ์ที่เรียกว่า “ฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้” เพราะการก่อการร้ายได้เกิดขึ้นมาตั้งแต่อดีตเป็นเวลานานมากและเกิดอย่างต่อเนื่องไม่ขาดสาย นอกจากนี้การแก้ไขปัญหारेื่องการก่อการร้าย รัฐบาลยังมีกฎหมายฉบับอื่นและประมวลกฎหมายอาญาที่กำหนดฐานความผิดและระวางโทษต่าง ๆ ไว้หนักพอเพียงถึงขนาดที่ย่อมส่งผลในการทำงานเดียวกันกับผลที่คาดว่าจะเกิดจากการตราพระราชกำหนดอยู่แล้ว

(2) การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2546 โดยกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญาเป็นความผิดมูลฐานเพิ่มขึ้นเป็นฐานที่ (8) ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินย่อมมีผลให้ความผิดมูลฐานดังกล่าวรวมไปถึงความผิดฐานจะก่อการร้าย เตรียมการ สมคบ หรือปกปิดการจะก่อการร้าย สนับสนุนการก่อการร้าย หรือเป็นสมาชิกคณะบุคคลผู้ก่อการร้าย ซึ่งกินความกว้างขวาง และขาดความชัดเจนอย่างยิ่ง หากเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายดูแลอำนาจปรับใช้มาตราดังกล่าวจนเกินสมควรจะเป็นเหตุลดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน

(3) การตราพระราชกำหนดที่กำหนดความผิดอันมีโทษทางอาญาถึงประหารชีวิต และการจำกัดสิทธิเสรีภาพทางทรัพย์สินและความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลถึงขนาดให้รัฐมีอำนาจแทรกแซงได้อย่างเต็มที่นั่น เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพที่สำคัญอย่างยิ่ง จึงต้องกระทำด้วยความรอบคอบ และจะทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับความยินยอมและเห็นชอบจากผู้แทนของประชาชน คือ รัฐสภา

(4) การที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจคณะรัฐมนตรีตราพระราชกำหนดจะใช้ในกรณีที่เกิดภาวะวิกฤติขึ้นในบ้านเมืองหรือมีภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นแก่บ้านเมืองปรากฏชัดเจนจนไม่อาจรอให้มีการตรา

¹ สรุปผลการพิจารณาวินิจฉัยตามคำวินิจฉัยที่ 29-30/2547 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2547 ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

กฎหมายโดยกระบวนการนิติบัญญัติปกติเพื่อแก้ปัญหาหรือระงับภัยอันตรายดังกล่าวได้ ไม่ใช่เป็นกรณีที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้น และการตีความอย่างเคร่งครัด โดยไม่รวมถึงความฉุกเฉินตามมาตรา 218 วรรคสองด้วย คณะรัฐมนตรียอมใช้อำนาจตราพระราชกำหนดตามมาตรา 218 ได้ทุกเรื่อง โดยไม่มีขอบเขตจำกัดอันจะเป็นการขัดต่อหลักการแบ่งแยกอำนาจ

(5) การกำหนดความผิดอันมีโทษสำหรับบุคคลที่เป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งมีมติหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเป็นการแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการปฏิเสธอำนาจขององค์กรตัวแทนประชาชน คือ องค์กรนิติบัญญัติ หมิ่นเหม่ต่อการสูญเสียสถานภาพแห่งความเป็นอิสระแห่งรัฐ

ถึงแม้ว่าจะมีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงการใช้อำนาจของรัฐในลักษณะเข้าข่ายการกระทำแบบเผด็จการในการตรากฎหมาย, ความไม่โปร่งใสเกี่ยวกับการออกกฎหมายให้มีผลบังคับใช้อย่างเร่งรีบ และเรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่อาจกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เนื่องจากมีการระบุนการกระทำความคิดที่ครอบคลุมในขอบเขตที่กว้างขวางแต่มีลักษณะคลุมเครือ ซึ่งสามารถเปิดช่องให้มีการใช้ดุลยพินิจและเลือกปฏิบัติได้ พร้อมทั้งมีบทลงโทษที่รุนแรงอันอาจจะส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพอันพึงมีของประชาชนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ เช่น ในกรณีที่มาตรา 135/1 ระบุให้การเดินขบวน ชุมนุมประท้วงต่าง ซึ่งเป็นการใช้เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา แต่ก็ได้วางกรอบเฉพาะการกระทำเพื่อเรียกร้องให้รัฐช่วยเหลือหรือให้ได้รับความเป็นธรรมเท่านั้น ดังนั้น หากเป็นการเดินขบวน ชุมนุมหรือประท้วง ที่เป็นการต่อต้านคัดค้านอำนาจของรัฐที่ไม่ชอบธรรมทั้งหลายก็อาจไม่อยู่ในขอบข่ายที่จะได้รับการยกเว้นความผิดได้ ซึ่งหากฝ่าฝืนก็มีโอกาสเข้าข่ายกระทำความผิดฐานก่อการร้ายซึ่งจะต้องรับโทษต่อไปได้²

แต่ศาลรัฐธรรมนูญก็ได้มีคำวินิจฉัยโดยอาจสรุปได้ว่ากรณีที่พระราชกำหนดนี้บัญญัติให้การกระทำการก่อการร้ายเป็นความผิดในประมวลกฎหมายอาญาก็มิได้เป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสิทธิของบุคคลผู้สุจริตเกินสมควร เนื่องจากการพิสูจน์การกระทำผิดต้องอยู่ในหลักเจตนา มิใช่รัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะสามารถกระทำการลงโทษผู้หนึ่งผู้ใดได้ตามอำเภอใจแต่จะต้องผ่านกระบวนการยุติธรรมปกติซึ่งศาลจะเป็นผู้วินิจฉัยทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายว่าได้มีการกระทำความผิดและเข้า

² จำลอง อินทวงษ์. คลอด พ.ร.ก.ก่อการร้าย อำนาจรัฐได้เงาเผด็จการยุคใหม่. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ (15-21 สิงหาคม 2546): หน้า 84

องค์ประกอบที่จะต้องรับโทษตามกฎหมายหรือไม่ อันเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้ การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องอยู่ภายใต้บังคับของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการค้น การจับ รวมถึงต้องมีการพิสูจน์การกระทำความผิดโดยกระบวนการยุติธรรมตามปกติ กฎหมายทั้งสองฉบับได้วางหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้มากพอสมควร โดยที่หลักการสำคัญในกฎหมายอาญาและกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังกล่าวได้นำมาบัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย และหากเจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งผู้ใดใช้อำนาจหน้าที่ของตนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายก็มีกระบวนการทางกฎหมายที่จะลงโทษเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้³

เมื่อได้พิจารณาถึงความรุนแรงและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำขององค์กรก่อการร้ายแล้วก็อาจพบถึงประโยชน์ของการมีกฎหมายที่จะใช้ต่อต้านการก่อการร้าย โดยเฉพาะมากกว่าผลเสียหรือวิถีทางที่ไม่เหมาะสมของการตรากฎหมาย ทั้งนี้เนื่องจากการกระทำของบุคคลที่ก่อการร้ายนั้น โดยลักษณะของการกระทำมักจะใช้วิธีรุนแรงเพื่อให้ประชาชนสนใจต่อข้อเรียกร้องของตนเอง รวมทั้งผลร้ายที่เกิดขึ้นจากการกระทำดังกล่าวนั้นก็มักเกิดขึ้นอย่างรุนแรงกับชีวิตผู้บริสุทธิ์และทรัพย์สินของประชาชน และที่เป็นสาธารณูปโภคที่สำคัญของรัฐ ดังนั้น รัฐจะใช้มาตรการในการปราบปรามเพียงอย่างเดียวก็ยังไม่เพียงพอ จึงเห็นสมควรให้เพิ่มมาตรการในการป้องกันการก่อการร้ายมิให้เกิดขึ้นด้วย จึงได้มีการบัญญัติให้ “การก่อการร้าย” เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาตามมาตรา 135/1-135/4 และเป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 แห่งพ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

ตามที่ได้มีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 โดยมีการเพิ่มเติม “ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย” ไว้ในมาตรา 135/1 – มาตรา 135/4 นั้น เนื่องจากบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญาเดิมนั้น มิได้มีการบัญญัติถึงความผิดในลักษณะของการก่อการร้ายไว้อย่างครบถ้วน มีเพียงบทบัญญัติที่พูดถึงการกระทำผิดอาญาแบบทั่วไป เช่น ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน เป็นต้น เจตนารมณ์ของกฎหมายเหล่านี้มีเพื่อใช้สำหรับการกระทำ ความผิดระหว่างเอกชนกับเอกชนด้วยกันเอง ซึ่งอาจมีเจตนาในการกระทำผิดแตกต่างไปจากมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดในลักษณะของการก่อการร้ายและผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิดของเอกชนในทางอาญานั้นก็มีความรุนแรงน้อยกว่าผลของการกระทำผิดในลักษณะของการก่อการร้ายด้วย ดังนั้นในส่วนนี้จึงมุ่งศึกษาถึงเหตุผลของการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา

³ สรุปผลการพิจารณาวินิจฉัยตามคำวินิจฉัยที่ 29-30/2547 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2547 ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ก่อนมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาในปีพ.ศ. 2546 นั้น บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายมีดังนี้

(1) ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาทและผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (มาตรา 107-112) ซึ่งเป็นการกำหนดโทษสำหรับการปลงพระชนม์ การประทุษร้ายต่อร่างกาย หรือเสรีภาพ การหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายต่อพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาทและผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการพยายาม การเตรียมการ และ ผู้สนับสนุนให้มีการกระทำความผิดดังกล่าวก็ต้องรับโทษด้วย

(2) ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร (มาตรา 113-118) ซึ่งเป็นการกำหนดโทษสำหรับความผิดดังต่อไปนี้

- ก. การใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเพื่อล้มล้างหรือเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ ล้มล้างอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร อำนาจตุลาการ แห่งรัฐธรรมนูญหรือใช้อำนาจดังกล่าวไม่ได้ หรือ แบ่งแยกราชอาณาจักร หรือยึดอำนาจปกครองซึ่งถือเป็นความผิดฐานกบฏ
- ข. สะสมกำลังพลหรืออาวุธเตรียมการอื่นใดหรือสมคบกันเพื่อเป็นกบฏหรือการยุบราษฎรให้เป็นกบฏหรือช่วยปกปิดผู้จะเป็นกบฏ
- ค. ยุบให้ทหาร ตำรวจ หนีราชการ หรือละเลยไม่กระทำการตามหน้าที่ หรือให้ก่อการกำเริบ
- ง. ทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมาย รัฐบาล ก่อให้เกิดการปั่นป่วนในหมู่ประชาชนถึงขนาดจะก่อความไม่สงบในราชอาณาจักร หรือยุบให้ประชาชนล่องละเมิดกฎหมายแผ่นดิน
- จ. ยุบให้ร่วมกันหยุดงาน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกฎหมายแผ่นดิน เพื่อบังคับรัฐบาล หรือ เพื่อข่มขู่ประชาชน
- ฉ. กระทำต่อธงหรือเครื่องหมายที่มีความหมายถึงรัฐ เพื่อเหยียดหยามประเทศชาติ

(3) ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร (ม.119-129) ซึ่งเป็นการกำหนดโทษสำหรับความผิดดังต่อไปนี้

- ก. กระทำการใดๆให้ราชอาณาจักรหรือส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรตกไปอยู่ใต้อำนาจอธิปไตยของรัฐต่างประเทศ
- ข. คบคิดกับบุคคลอื่นซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของรัฐต่างประเทศ เพื่อก่อให้เกิดการรบต่อรัฐหรือเป็นปรปักษ์ต่อรัฐ
- ค. กระทำการรบกับต่างประเทศหรือเข้าร่วมเป็นข้าศึกของประเทศ
- ง. อุปการะแก่การรบหรือเตรียมการรบของข้าศึก
- จ. กระทำการเพื่อให้ได้มา หรือเปิดเผยซึ่งข้อความอันเป็นความลับ เพื่อความปลอดภัยของประเทศ
- ฉ. การปลอม ช้อนเร้น ทำให้เสียหาย ทำลายหรือทำให้สาบสูญ หรือไว้ประโยชน์ซึ่งเอกสารที่เกี่ยวกับส่วนได้เสียของรัฐ
- ช. ทูจริตในหน้าที่ที่รัฐบาลมอบหมายให้กระทำการของรัฐกับรัฐบาลต่างประเทศ
- ซ. กระทำการใดๆ เพื่อให้เกิดเหตุร้ายแก่ประเทศจากภายนอก
- ณ. ผู้ที่เตรียมการ พยายามกระทำ หรือสนับสนุนการกระทำความผิดข้างต้นนี้ ต้องรับโทษเช่นกัน

(4) ความผิดต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับความผิดเกี่ยวกับการฆ่า ทำร้ายร่างกาย ประทุษร้ายต่อเสรีภาพ หมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตแก่ราชาธิบดี ราชนินี ราชสามี ประมุข ผู้แทนรัฐต่างประเทศ และการกระทำต่อธงหรือเครื่องหมายที่หมายถึงต่างประเทศเพื่อเหยียดหยามรัฐนั้น

ดังนั้นจะเห็นว่าบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญา ก่อนที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นยังไม่ครอบคลุมการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย ซึ่งเป็นความผิดที่มีลักษณะเฉพาะโดยมุ่งเน้นการใช้ความรุนแรงในการกระทำต่อชีวิตและทรัพย์สิน อันก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติและก่อให้เกิดความหวาดกลัวต่อประชาชนในประเทศ นอกจากนี้กฎหมายอาญามีอยู่ก่อนได้กำหนดขอบเขตของการกระทำความผิดไว้เฉพาะการกระทำความผิดในราชอาณาจักรเท่านั้น แต่ลักษณะความผิดฐานก่อการร้ายนั้นแม้ผลของการกระทำความผิดเกิดในประเทศไทย แต่วัตถุประสงค์นั้นอาจเพื่อมุ่งร้ายรัฐอื่นหรือองค์การระหว่างประเทศก็ได้ ดังนั้น กฎหมายที่มีอยู่ไม่อาจใช้เพื่อปราบปรามการก่อการร้ายอย่างได้ผล จึงจำเป็นต้องกำหนดความผิดฐานก่อการร้ายขึ้นให้ตรงกับลักษณะการกระทำผิด และสามารถนำมาใช้มาตรการของกฎหมายนี้ป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายได้

โดยสรุปพบว่าสาเหตุที่ต้องการมีการแก้ไขเพิ่มประมวลกฎหมายอาญา โดยเพิ่มความผิดฐานก่อการร้ายนั้น เนื่องจากความจำเป็นดังนี้

(1) ในประมวลกฎหมายอาญานั้นได้มีการกำหนดความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรไว้โดยบัญญัติให้มีการลงโทษสำหรับการใช้กำลังประทุษร้ายต่อบุคคลที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่มิได้บัญญัติถึงการใช้กำลังเพื่อก่อให้เกิดความเสียหาย หรือทำลายระบบสาธารณูปโภคหรือทรัพย์สินของรัฐ ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ

(2) ในประมวลกฎหมายอาญานั้นได้มีการกำหนดความผิด สำหรับการใช้กำลังเพื่อล้มล้าง หรือเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ ล้มล้างอำนาจนิติบัญญัติ บริหาร หรือตุลาการ และยังรวมถึงการแบ่งแยกราชอาณาจักรหรือยึดอำนาจปกครองของราชอาณาจักรไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน แต่เมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของการก่อการร้ายแล้วพบว่าอาจมีการเรียกร้องให้รัฐบาลจำยอมต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากกว่ามูลเหตุข้างต้น เช่น เรียกร้องให้มีการปล่อยตัวนักโทษทางการเมือง

(3) ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญานั้น ไม่ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดต่างประเทศจึงไม่อาจนำมาตราทางกฎหมายไปป้องกันการกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร ที่มุ่งให้ผลร้ายเกิดขึ้นในราชอาณาจักรได้ ต้องรอให้ความเสียหายเกิดขึ้นในราชอาณาจักรก่อน จึงจะตกอยู่ภายใต้บังคับประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีใช้วิธีการที่เหมาะสมในการรับมือกับการก่อการร้าย

(4) เนื่องจากลักษณะของความผิดในการก่อการร้ายนั้น ไม่เข้าลักษณะความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ดังนั้นผลของการกระทำความผิดจึงเข้าตามหลักเกณฑ์ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาทั่วไป ซึ่งมีการกำหนดโทษที่ไม่เหมาะสมกับผลร้ายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดของผู้ก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศและความหวาดกลัวของประชาชน ซึ่งต้องใช้เวลาอันยาวนานในการฟื้นฟูทั้งความเสียหายที่เกิดขึ้นเสถียรภาพของประเทศและความรู้สึกของประชาชน ดังนั้นการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาในลักษณะความผิดในการก่อการร้ายนั้น จะเป็นประโยชน์ต่อการระงับการก่อการร้ายทั้งสิ้น เพราะได้กำหนดความผิดตั้งแต่ขั้นเตรียมการ เช่น การหลบหนีซ่อนตัวอยู่ในประเทศ การสะสมอาวุธและอุปกรณ์ต่างๆ การเตรียมกำลังพลและการเตรียมการด้านการเงินเพื่อใช้ในการ

ก่อนการร้าย ซึ่งรัฐจำเป็นต้องมีมาตรการรองรับการกระทำที่มีแนวโน้มว่าจะมีกระทำผิดฐานก่อนการร้ายเกิดขึ้นดีกว่าการรอให้เกิดเหตุร้ายขึ้นก่อน แล้วจึงค่อยดำเนินการตามกฎหมายอาญาในลักษณะทั่วไปแบบเดิม

ดังนั้น จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาในความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย โดยกำหนดโทษและความผิดในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. ความผิดฐานการก่อการร้าย

" มาตรา 135/1 ผู้ใดกระทำการอันเป็นความผิดอาญา ดังต่อไปนี้

(1) ใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการใดอันก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรืออันตรายอย่างร้ายแรงต่อร่างกาย หรือเสรีภาพของบุคคลใดๆ

(2) กระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบโทรคมนาคม หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ

(3) การกระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของรัฐหนึ่งรัฐใด หรือของบุคคลใดหรือต่อสิ่งแวดล้อม อันก่อให้เกิดหรือน่าจะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างสำคัญ

ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อขู่เข็ญหรือบังคับรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ให้กระทำหรือไม่กระทำการใดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือเพื่อสร้างความปั่นป่วนให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน ผู้ที่กระทำ ความผิดฐานก่อการร้าย ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงหนึ่งล้านบาท

การกระทำในการเดินขบวน ชุมนุม ประท้วง โด่แข่ง หรือเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้รัฐช่วยเหลือหรือให้ได้รับความเป็นธรรมอันเป็นการใช้เสรีภาพตาม รัฐธรรมนูญ ไม่เป็นการกระทำความผิดฐานก่อการร้าย"

ความผิดฐานก่อการร้ายตาม มาตรา 135/1 สามารถแบ่งการพิจารณาได้ดังนี้

ก. ตามมาตรา 135/1 (1) ต้องมีเจตนาพิเศษคือมีความมุ่งหมายเพื่อขู่เข็ญหรือบังคับ รัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ให้กระทำหรือไม่กระทำการใดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือเพื่อสร้างความปั่นป่วน

เพื่อให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชนโดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการใดอันก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรืออันตรายอย่างร้ายแรงต่อร่างกาย หรือเสรีภาพของบุคคลใดๆ ตัวอย่างเช่นการลอบสังหารตำรวจ ทหาร ข้าราชการครู และประชาชนในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยผู้กระทำความมีความมุ่งหมายที่จะให้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เกิดความหวาดกลัว ไม่กล้าอยู่ในพื้นที่หรือไม่กล้าให้ความร่วมมือกับทางรัฐ หรือในกรณีนักศึกษาเมียนมาร์บุกยึดสถานทูตเมียนมาร์ในประเทศไทย หรือชนกลุ่มน้อยบุกจับตัวประกันที่โรงพยาบาลศูนย์ราชบุรีเพื่อใช้เป็นเครื่องมือต่อรองกับรัฐบาลไทยหรือรัฐบาลต่างประเทศเพื่อให้เกิดการใดๆ เป็นต้น

- ข. ตามมาตรา 135/1 (2) จะต้องมีเจตนาพิเศษคือมีความมุ่งหมายเพื่อขู่เข็ญหรือบังคับรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ให้กระทำหรือไม่กระทำการใดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือเพื่อสร้างความปั่นป่วนเพื่อให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชนโดยกระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบโทรคมนาคม หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ

ซึ่งความผิดฐานก่อการร้ายประเภทที่สองนี้ต่างกับประเภทแรกคือประสงค์กระทำต่อวัตถุไม่ได้เน้นกระทำต่อตัวบุคคล ส่วนที่มีอันตรายต่อบุคคลเป็นเพียงผลพลอยได้

“การกระทำใด” ในที่นี้หมายถึง การกระทำใดๆ โดยไม่จำกัดวิธี เช่น ทำลายทำให้ชำรุด ทำให้เสียหาย ทำให้ไร้ประโยชน์ไร้ค่า หรือเสื่อมประโยชน์ เป็นต้น อย่างไรก็ตามการกระทำดังกล่าวจะต้องก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงซึ่งจะต้องนำมาพิจารณาด้วย

“ระบบขนส่งสาธารณะ” เช่น ระบบขนส่งผู้โดยสารระบบราง รถยนต์ประจำทาง เรือประจำทาง เครื่องบินโดยสาร เป็นต้น โดยผู้ประกอบการจะเป็นหน่วยงานเอกชน หน่วยงานรัฐ หรือหน่วยงานทั้งสองร่วมกันก็ได้

“ระบบโทรคมนาคม” เช่น ระบบโทรศัพท์พื้นฐานหรือไร้สาย ระบบดาวเทียมสื่อสาร ระบบวิทยุโทรทัศน์ ระบบเครือข่ายไร้สาย ระบบเทคโนโลยีเพื่อสารสนเทศ เป็นต้น

“โครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ” เช่น ระบบไฟฟ้า และระบบประปา เป็นต้น

ตัวอย่างการก่อการร้ายประเภทนี้ เช่น การลอบวางเพลิงสถานีส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ การลอบวางระเบิดสถานีไฟฟ้า การลอบวางระเบิดสถานีรถไฟหรือรางรถไฟ ในเขต 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ การลอบวางระเบิดท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ เป็นต้น

- ค. ตามมาตรา 135/1 (3) จะต้องมีเจตนาพิเศษคือมีความมุ่งหมายเพื่อขู่เข็ญหรือบังคับรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ให้กระทำหรือไม่กระทำการใดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือเพื่อสร้างความปั่นป่วนเพื่อให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน โดยกระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของรัฐหนึ่งรัฐใดหรือของบุคคลใดหรือต่อสิ่งแวดล้อมอันก่อให้เกิดหรือนำจะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างสำคัญ

ซึ่งความผิดฐานก่อการร้ายประเภทนี้เหมือนกับประเภทที่สองกล่าวคือประสงค์กระทำต่อวัตถุไม่ได้เน้นกระทำต่อบุคคลโดยตรง แต่ต่างกันที่การก่อการร้ายประเภทนี้เป็นการกระทำเพื่อก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม มิได้ประสงค์ให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นการเฉพาะ แต่การก่อการร้ายประเภทนี้เป็นการสร้างความเสียหายมีมูลค่ามหาศาล และก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ ที่อาจคำนวณเป็นตัวเงินได้และไม่อาจคำนวณเป็นตัวเงินได้ ตัวอย่างการ ก่อการร้ายประเภทนี้ เช่น การลอบทำลายท่อส่งก๊าซ การลอบวางระเบิดทางรถไฟจนไม่สามารถเดินทางขนส่งได้ การระเบิดโรงงานผลิตไฟฟ้า เป็นต้น

นอกจากนี้ในมาตรา 135/1 วรรคสองมีการกำหนดข้อยกเว้นของความผิดฐานก่อการร้ายไว้ว่า การกระทำให้การเดินขบวน ชุมนุม ประท้วง ได้แย้ง หรือเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้รัฐช่วยเหลือ หรือ ให้ได้รับความเป็นธรรมอันเป็นการใช้เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ไม่เป็นการกระทำความผิดฐานก่อการร้าย

2. ความผิดเกี่ยวกับการข่มขู่ สมคบ เตรียมการก่อการร้าย แม้จะยังไม่ได้ลงมือกระทำการก็ถือว่าเป็นความผิดแล้ว ดังบัญญัติไว้ว่า

" มาตรา 135/2 ผู้ใด

(1) ขู่เชิญว่าจะกระทำการก่อการร้าย โดยมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นจะกระทำการตามที่ขู่เชิญจริง หรือ

(2) สะสมกำลังพลหรืออาวุธ จัดการหรือรวบรวมทรัพย์สิน ให้หรือรับการฝึกการก่อการร้าย เตรียมการอื่นใด หรือสมคบกัน เพื่อก่อการร้าย หรือกระทำความผิดใดๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของแผนการเพื่อก่อการร้าย หรือยุยงประชาชนให้เข้ามามีส่วนในการก่อการร้าย หรือรู้ว่ามีผู้ก่อการร้ายและกระทำการใดอันเป็นการช่วยเหลือปกปิดไว้

ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท"

การกระทำความผิดเกี่ยวกับการขู่เชิญว่าจะกระทำการก่อการร้ายตามมาตรา 135/2 (1) หมายความว่า เป็นการแสดงให้เห็นปรากฏและเป็นที่เข้าใจแก่ผู้อื่นว่าจะมีการกระทำการก่อการร้ายโดยมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะกระทำการก่อการร้ายตามที่ขู่เชิญจริง เช่น กรณีกลุ่มโจรก่อการร้ายส่งจดหมายข่มขู่ชาวบ้านในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าจะทำลายทรัพย์สิน ฆ่า หรือทำร้ายชาวบ้าน ซึ่งในขณะที่ทำการขู่เชิญสถานการณ์ในพื้นที่ก็มีความรุนแรงอยู่แล้วจึงถือว่ามีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าจะมีการกระทำตามที่ขู่เชิญจริง

ส่วนการกระทำความผิดฐานเตรียมการก่อการร้ายตามมาตรา 135/2 (2) สามารถแบ่งความผิดดังนี้

ก. สะสมกำลังพลหรืออาวุธเพื่อก่อการร้าย

การสะสมกำลังพล หมายถึง การรวบรวมกำลังผู้คนให้มากขึ้น โดยไม่พิจารณาถึงจำนวนว่ามากน้อยเพียงใด

การสะสมอาวุธ หมายถึง การรวบรวมอาวุธโดยสภาพและที่ไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ เช่น ปืน ระเบิด กระสุนปืน ตะปูเพื่อทำเรือใบ

ทั้งนี้จะต้องพิจารณาถึงเจตนาพิเศษด้วย⁴ กล่าวคือจะต้องเป็นการสะสมกำลังพลหรืออาวุธ โดยมีเจตนาเพื่อก่อการร้ายหรือกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ระบุไว้ในมาตรา 135/1

ข. จัดการหรือรวบรวมทรัพย์สินเพื่อก่อการร้าย

ผู้กระทำจะต้องมีเจตนาพิเศษโดยประสงค์จะจัดการหรือรวบรวมทรัพย์สินเพื่อก่อการร้ายหรือกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ระบุไว้ในมาตรา 135/1

ค. ให้หรือรับการฝึกการก่อการร้าย

การให้การฝึกการก่อการร้าย หมายถึง เป็นผู้ฝึก ผู้จัดสถานที่ หรือสนับสนุนในการฝึกการก่อการร้ายให้แก่สมาชิกเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและความชำนาญเกี่ยวกับการใช้อาวุธ ยุทธวิธี รูปแบบและวิธีการก่อการร้าย

การรับการฝึกการก่อการร้าย หมายถึง การยินยอมเข้ารับการฝึกเกี่ยวกับการใช้อาวุธ ยุทธวิธี รูปแบบและวิธีการก่อการร้าย

ทั้งการให้และการรับการฝึกการก่อการร้ายจะต้องมีเจตนาที่จะนำไปใช้ในการก่อการร้ายหรือกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ระบุไว้ในมาตรา 135/1 ใดๆ ก็ตามการฝึกการก่อการร้ายก็ย่อมเป็นการแสดงเจตนาในการก่อการร้ายอยู่ในตัวอยู่แล้ว

ง. เตรียมการอื่นใดหรือสมคบกันเพื่อก่อการร้าย

การเตรียมการอื่นใดเพื่อก่อการร้าย หมายถึง การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อความสะดวกในการกระทำความผิดหรือการเตรียมเพื่อให้การกระทำความผิดนั้นสามารถจะเป็นผลได้ ซึ่งในที่นี้คือมีเจตนาพิเศษเพื่อก่อการร้าย เช่น การประชุมวางแผนการก่อการร้าย การสะสมกำลังพลและอาวุธ เป็นต้น ซึ่งโดยปกติแล้วการเตรียมกระทำความผิดโดยทั่วไปยังไม่เป็นความผิดเพราะยังไม่มีมือกระทำ ความผิดตามที่เจตนาไว้ เป็นเพียงการกระทำการใดๆ ก่อนลงมือกระทำความผิด แต่

---

⁴ สุบัน พูลพัฒน์, คำอธิบายเรียงมาตราประมวลกฎหมายอาญา (เล่ม 2). (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ, 2532), หน้า 24.

กฎหมายก็ได้กำหนดให้การเตรียมการกระทำความผิดในบางประเภทเป็นความผิดแล้ว เช่น การเตรียมการเพื่อเป็นกบฏ การเตรียมการเพื่อกระทำความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ การเตรียมวางเพลิง เป็นต้น ซึ่งต่างก็เป็นความผิดที่มีลักษณะร้ายแรง⁵

การสมคบเพื่อก่อการร้าย นั้นการสมคบกันหมายถึงการที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกระทำการคบคิดกันเพื่อการใดการหนึ่ง ซึ่งหากพิจารณาความผิดฐานเตรียมการกับการสมคบเพื่อกระทำความผิดจะเห็นว่ามี ความแตกต่างกัน กล่าวคือ หากผู้กระทำเพียงแต่แสดงเจตนาร่วมกันตกลงใจว่าจะกระทำความผิดก็เป็นการสมคบซึ่งอยู่ในชั้นแสดงเจตนาเท่านั้น แต่ถ้าในการแสดงเจตนาตกลงใจร่วมกันว่าจะกระทำความผิดนั้นหากได้มีการตกลงกำหนดการที่จะกระทำต่อไปเพื่อให้เกิดความผิดสำเร็จถึงจะถือว่าเป็นการเตรียมการ

เนื่องจากการก่อการร้ายเป็นการกระทำความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงทั้งต่อชีวิต ทรัพย์สิน และสังคมโดยรวม กฎหมายจึงบัญญัติให้แม้จะเป็นเพียงการเตรียมหรือสมคบกันเพื่อก่อการร้ายโดยยังไม่มี การลงมือกระทำความผิดก็เป็นความผิดต้องได้รับการลงโทษแล้ว

ความผิดฐานเตรียมการอื่นใดหรือสมคบกันเพื่อก่อการร้ายนั้นผู้กระทำต้องมีเจตนาพิเศษเพื่อกระทำการก่อการร้ายหรือกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ระบุไว้ในมาตรา 135/1

จ. กระทำความผิดใดๆ อันเป็นส่วนของแผนการเพื่อก่อการร้าย

การกระทำที่จะถือว่าเป็นการกระทำความผิดใดๆ อันเป็นส่วนของแผนการเพื่อก่อการร้ายต้องมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นมาก่อนโดยผู้กระทำรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของแผนการเพื่อก่อการร้าย เช่น ทำร้ายยามเพื่อให้บุคคลอื่นเข้าไปลักอาวุธ เป็นต้น ซึ่งความผิดฐานนี้ผู้กระทำต้องมีเจตนาเพื่อทำการเพื่อมุ่งหวังการก่อการร้าย

⁵ จิตติ ดิงศภัทย์, กฎหมายอาญา ภาค 1, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดจิวรัชการ พิมพ์, 2546), หน้า 307.

หรือเป็นการกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ระบุไว้ในมาตรา 135/1 อันเป็นองค์ประกอบของการกระทำความผิดหรือเจตนาพิเศษ

ฉ. ยุยงประชาชนให้เข้ามามีส่วนในการก่อการร้าย

การยุยงประชาชนคือการชักชวนหรือจูงใจให้ประชาชนกระทำการใดหรืองดเว้นกระทำการใด โดยเจตนาให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการก่อการร้าย ซึ่งอาจกระทำโดยอุบายหลอกลวง หรือวิธีใดๆ ก็ได้ ตามความผิดฐานนี้ผู้ที่มีความผิดคือผู้ยุยง ไม่รวมถึงประชาชนที่ถูกยุยงเว้นแต่ประชาชนที่ทราบดีและเต็มใจที่จะเข้าไปร่วมเป็นผู้กระทำการก่อการร้ายโดยเจตนาของตนเอง แต่หากประชาชนไม่ทราบก็ถือว่าขาดเจตนาไม่มีความผิดในฐานความผิดนี้ ตัวอย่างของความผิดฐานนี้ เช่น กรณีสมาชิกกลุ่มโจรก่อการร้ายใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้พุดจาให้ร้ายเจ้าหน้าที่ว่าทำร้ายหรือฆ่าชาวบ้านที่บริสุทธิ์ ยุยงให้ประชาชนกีดขวาง ขัดขวางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

ช. รู้ว่ามีผู้ก่อการร้ายและกระทำการใดอันเป็นการช่วยเหลือปกปิดไว้

ความผิดนี้จะต้องมีการกระทำที่แสดงให้เห็นว่าเป็นการช่วยปกปิดไว้ เช่น เจ้าหน้าที่รัฐสอบถามก็ตอบว่าไม่รู้ทั้งที่ตนเองรู้ว่าผู้ก่อการร้ายคือบุคคลใดหรือหลบซ่อนอยู่ที่ใด หรือทำหน้าที่เป็นสายลับหรือสายข่าวให้ผู้ก่อการร้าย หรือให้ที่ประชุมหรือที่พักให้แก่ผู้ก่อการร้าย เป็นต้น อย่างไรก็ตามหากรู้แต่ไม่บอกเพราะกลัวที่จะถูกฆ่าหรือทำร้าย หรือกลัวเพราะถูกข่มขู่ไว้ก็ยังไม่อาจถือได้ว่ามีความผิดตามฐานนี้

3. ความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนการก่อการร้ายได้บัญญัติไว้ในมาตรา 135/3 ดังนี้

" มาตรา 135/3 ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตาม มาตรา 135/1 หรือ มาตรา 135/2 ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้นๆ"

จะเห็นได้ว่ากฎหมายกำหนดให้ผู้สนับสนุนการก่อการร้ายได้รับโทษเช่นเดียวกับตัวการ ซึ่งต่างจากความผิดฐานสนับสนุนการกระทำความผิดอาญาอื่นๆ โดยทั่วไปที่กำหนดโทษน้อยกว่าตัวการ

4. ความผิดฐานเป็นสมาชิกของคณะบุคคลที่มีการกระทำ อันเป็นการก่อการร้ายได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรา 135/4 ดังนี้

" มาตรา 135/4 ผู้ใดเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งมีมติของ หรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นคณะบุคคลที่มีการกระทำ อันเป็นการก่อการร้าย และรัฐบาลไทยได้ประกาศให้ความรับรองมติหรือประกาศดังกล่าวด้วยแล้วผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีและปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท"

ในความคิดเห็นนี้เพียงแต่เป็นสมาชิกของคณะบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย ก็นับว่าเป็นความผิดแล้วแม้ยังไม่ได้ลงมือกระทำความผิดใดๆ ก็ตาม อย่างไรก็ตาม ภายใต้อาณัติของคณะบุคคลดังกล่าว จะต้องเป็นคณะบุคคลซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นคณะบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายและรัฐบาลไทยได้ประกาศให้ความรับรองมติหรือประกาศดังกล่าวด้วยแล้วเท่านั้น หากไม่ใช่คณะบุคคลที่ได้ระบุไว้ตามเงื่อนไขแห่งมาตรานี้แม้เป็นสมาชิกก็ไม่มีความคิดเห็น

แนวทางปฏิบัติของประเทศไทยในเรื่องนี้คือ เมื่อกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงต่างประเทศได้รับรายชื่อบุคคลและคณะบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายตามที่ คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ได้ ประกาศหรือปรับปรุงรายชื่อดังกล่าวแล้ว ก็จะนำเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไปว่าจะทำการรับรองมติหรือประกาศหรือไม่ เพราะถ้าหากคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกับมติหรือประกาศดังกล่าวก็จะส่งผลทำให้บุคคลหรือคณะบุคคลผู้ที่มีรายชื่อดังนั้นเป็นผู้มีความผิดและต้องรับโทษตาม ม. 135/4 ทันที แม้ว่าจะมีได้กระทำความผิดใดๆ ภายในราชอาณาจักรไทยก็ตาม

ในขณะนี้คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ได้ประกาศรายชื่อของบุคคลและคณะบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายเพื่อที่จะใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับประเทศสมาชิกในการระแวดระวังภัยหรืออาจใช้เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดโทษอย่างในประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยก็ตาม โดยการแบ่งรายชื่อออกเป็นกลุ่มดังนี้

- (1) รายชื่อบุคคลในสังกัดหรือเกี่ยวข้องกับกลุ่ม Taliban
- (2) รายชื่อคณะบุคคลในสังกัดหรือเกี่ยวข้องกับกลุ่ม Taliban
- (3) รายชื่อบุคคลในสังกัดหรือเกี่ยวข้องกับองค์กร Al-Qaida และ
- (4) รายชื่อคณะบุคคลในสังกัดหรือเกี่ยวข้องกับองค์กร Al-Qaida

จากข้อมูลเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2549 คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ได้ประกาศปรับปรุงรายชื่อของบุคคลและคณะบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายตามกลุ่มข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้⁶

- (1) รายชื่อบุคคลในสังกัดหรือเกี่ยวข้องกับกลุ่ม Taliban จำนวน 142 รายชื่อ
- (2) รายชื่อคณะบุคคลในสังกัดหรือเกี่ยวข้องกับกลุ่ม Taliban จำนวน 1 รายชื่อ
- (3) รายชื่อบุคคลในสังกัดหรือเกี่ยวข้องกับองค์กร Al-Qaida จำนวน 203 รายชื่อและ
- (4) รายชื่อคณะบุคคลในสังกัดหรือเกี่ยวข้องกับองค์กร Al-Qaida จำนวน 118 รายชื่อ
- (5) รายชื่อบุคคล จำนวน 8 รายชื่อ และคณะบุคคล จำนวน 11 รายชื่อ ที่ถูกตัดออกจากรายชื่อบุคคลและคณะบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย

ดังนั้นจะเห็นว่าการประกาศรายชื่อแต่ละครั้งนั้น คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) อาจประกาศรายชื่อบุคคลหรือคณะบุคคลที่ถูกตัดออกจากรายชื่อบุคคลและคณะบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายด้วยก็ได้

เมื่อพิจารณามาตรา 135/4 แล้วจะเห็นได้ว่าความผิดตามมาตรานี้เป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่มีขอบเขตการใช้ที่ไม่เคร่งครัดเจาะจงถึงความผิดเฉพาะตัวบุคคลผู้ที่กระทำ และเป็นข้อบทที่อาจจะเสี่ยงกับการกระทบสิทธิของปัจเจกชนได้ทุกเมื่อ เพราะความผิดตามมาตราไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ถึงความผิดใดๆ นอกเหนือไปจากว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่อยู่ในรายชื่อบุคคลและคณะบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายตามที่คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ได้ประกาศหรือไม่เท่านั้น ซึ่งหากเกิดกรณีที่มีการประกาศรายชื่อของบุคคลหนึ่งว่าเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายโดยองค์การสหประชาชาติและคณะรัฐมนตรีให้การรับรองรายชื่อนั้น พร้อมทั้งดำเนินการให้บุคคลนั้นได้รับโทษตามมาตรา 135/4 แต่ต่อมาในขณะที่บุคคลดังกล่าวยังคงรับโทษอยู่นั้น คณะกรรมการฯ ได้ประกาศตัดรายชื่อของบุคคลนั้นออกจากประกาศขององค์การสหประชาชาติประเทศไทยควรจะดำเนินการต่อไปอย่างไรกับบุคคลดังกล่าวเพื่อชดเชยความเสียหายที่บุคคลนั้นได้รับในระหว่างที่รับโทษอยู่ จึงควรตั้งข้อสังเกตในการใช้บทบังคับและโทษทางอาญาต่อความผิดตามมาตราเห็นว่าเหมาะสมกับหลักของกฎหมายอาญาแล้วหรือไม่อย่างไร

⁶ Available from: <http://www.un.org/Docs/sc/committees/1267/1267ListEng.htm>

นอกเหนือจากบทบัญญัติเรื่องการกระทำความผิดฐานก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา แล้ว ยังมีบทบัญญัติของกฎหมายที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่เป็นมาตรการในการปราบปรามสลัดอากาศ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการกระทำความผิดรูปแบบหนึ่งของการก่อการร้ายเช่นกัน โดยรายละเอียดการศึกษามีดังนี้

2.2 สาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ

ประเทศไทยได้ตราพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ พ.ศ. 2521 เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีแห่งอนุสัญญากรุงโตเกียว ค.ศ. 1963, เป็นภาคีในอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1970 และเป็นภาคีในอนุสัญญากรุงมอนทรีออล ค.ศ. 1971 ดังนั้นรัฐภาคีจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายภายในประเทศให้สอดคล้องกับหลักการของอนุสัญญาดังกล่าว ซึ่งสาระสำคัญของ พ.ร.บ. ฉบับนี้ อาจแยกเป็นหัวข้อได้ดังนี้

2.2.1 ขอบเขตของการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ พ.ศ. 2521

พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ พ.ศ. 2521 ได้บัญญัติขอบเขตของการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ. ฉบับนี้ในมาตรา 5-12 กล่าวคือ

มาตรา 5 ผู้ใดยัดหรือเข้าควบคุมอากาศยานในระหว่างการบิน โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้อื่นหรือขู่ว่าจะกระทำอันตรายต่ออากาศยานนั้น ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี

มาตรา 6 ผู้ใด

- (1) ทำลายอากาศยานในระหว่างบริการ
- (2) กระทำความเสียหายแก่อากาศยานในระหว่างบริการเพื่อให้อากาศยานนั้นไม่สามารถทำการบินหรือน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายต่อความปลอดภัยของอากาศยานในระหว่างการบิน หรือ
- (3) กระทำแก่อากาศยานในระหว่างบริการด้วยกลอุบาย วัตถุ หรือด้วยวิธีใด ๆ อันอาจทำลายอากาศยาน หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหาย แก่อากาศยาน เพื่อให้อากาศยานนั้นไม่สามารถทำการบินหรือน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายต่อความปลอดภัยของอากาศยานในระหว่างการบิน

⁷ ชะลอ ว่องวัฒนาภิกุล, กฎหมายอากาศ, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543), หน้า 240-244

ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึง ยี่สิบปี

มาตรา 6ทวิ ผู้ใด

(1) กระทำการประทุษร้ายผู้อื่นในท่าอากาศยานที่ให้บริการการบิน พลเรือนจนเป็นเหตุให้หรือน่าจะเป็นเหตุให้ผู้อื่นนั้นรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ ความตายหรือ

(2) ทำลาย หรือทำให้เสียหายอย่างร้ายแรงต่อสิ่งอำนวยความสะดวก ของท่าอากาศยานที่ให้บริการการบินพลเรือน หรือต่ออากาศยานที่ไม่อยู่ในระหว่าง บริการและอยู่ในท่าอากาศยานนั้น หรือทำให้การให้บริการของท่าอากาศยานหยุดชะงักลง

ทั้งนี้ โดยใช้กลอุบาย วัตถุ หรืออาวุธใด ๆ และการกระทำนั้น เป็นอันตรายหรือน่าจะเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของท่าอากาศยานนั้น ต้อง ระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือ จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี^๘

มาตรา 7 ผู้ใดใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เจิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ผู้อื่นในอากาศยานในระหว่างการบินซึ่งการกระทำนั้นน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตราย ต่อความปลอดภัยของอากาศยาน ต้อง ระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา 8 ผู้ใดทำลายหรือกระทำความเสียหายแก่เครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ หรือกระทำ โดยวิธีใด ๆ แก่การปฏิบัติการของเครื่องอำนวยความสะดวกนั้น ซึ่งน่าจะเป็น เหตุให้เกิดอันตรายต่อความปลอดภัยของอากาศยานในระหว่างการบิน ต้อง ระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสามหมื่นบาท

มาตรา 9 ผู้ใดแจ้งข้อความหรือส่งข่าวสารซึ่งรู้อยู่แล้วว่าเป็นเท็จ และการนั้น เป็นเหตุให้เกิดอันตรายต่อความปลอดภัยของอากาศยานในระหว่าง การบิน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี

มาตรา 10 ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวใน มาตรา 5 หรือ มาตรา 6 เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษ ประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี แต่ถ้าการ กระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษ ประหารชีวิต หรือ จำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวใน มาตรา 7 มาตรา 8 หรือ มาตรา 9 เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึง ยี่สิบปี แต่ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายผู้กระทำต้อง ระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี

มาตรา 11 ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตาม มาตรา 5 มาตรา 6 หรือ มาตรา 6ทวิ ต้อง ระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการ

^๘ มาตรา 6ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2538

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามมาตราดังกล่าวในวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดสำเร็จ

ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการเตรียมเพื่อกระทำความผิดตามมาตราดังกล่าวในวรรคแรก ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ใน มาตรานั้น ๆ⁹

มาตรา 12 ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้นอกราชอาณาจักร จะต้องรับโทษในราชอาณาจักรถ้า

(1) ความผิดนั้นได้กระทำในอากาศยานต่างประเทศ และอากาศยานนั้น ลงสู่พื้นในราชอาณาจักรพร้อมด้วยผู้กระทำความผิด

(2) ความผิดนั้นได้กระทำในอากาศยานต่างประเทศ ที่บุคคลซึ่งมี ภูมิสำเนาหรือถิ่นที่อยู่ถาวรหรือสถานที่หลักในการประกอบธุรกิจอยู่ในราชอาณาจักร เข้ามาทำการบินโดยไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำอากาศยานของผู้ให้เข้ามาด้วย หรือ

(3) ผู้กระทำความผิดตาม มาตรา 5 มาตรา 6 หรือ มาตรา 6 ทวิ ปราบกฏตัวอยู่ในราชอาณาจักรและมีได้มีการส่งตัวผู้นั้นออกไปตามกฎหมายว่าด้วย การส่งผู้ร้ายข้ามแดน¹⁰

2.2.2 เขตอำนาจศาลในการพิจารณาคดีตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ พ.ศ. 2521

พ.ร.บ. ฉบับนี้ได้ยึดหลักต่างๆ ในการพิจารณาเขตอำนาจของศาลไทย กล่าวคือ ยึดหลักดินแดนในมาตรา 5-11, ยึดหลักสถานที่ที่อากาศยานบินลง โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 12(1), ยึดหลักอำนาจศาลของรัฐผู้เข้า โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 12(2) และหลักสิทธิของการเป็นรัฐภาคีในอนุสัญญาที่จะลงโทษผู้กระทำความผิด และถ้าผู้กระทำความผิดปรากฏตัวอยู่ในราชอาณาจักรและมีได้ส่งตัวผู้นั้นออกไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 12(3) ซึ่งผู้ที่กระทำความผิดหลักเกณฑ์ในมาตราดังกล่าวจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร

⁹ มาตรา 11 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2538

¹⁰ ความใน (3) ของ มาตรา 12 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2538

2.2.3 การส่งผู้ร้ายข้ามแดนตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ พ.ศ. 2521

พ.ร.บ.ฉบับนี้ได้บัญญัติเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนไว้ใน มาตรา 12(3) กล่าวคือ ผู้กระทำความผิดตาม มาตรา 5 และ มาตรา 6 นอกราชอาณาจักร ถ้าปรากฏตัวในราชอาณาจักรให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ ถ้าไม่มีการส่งผู้ร้ายนั้นออกไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนก็ต้องรับโทษในราชอาณาจักร และใน มาตรา 17(1) ได้กำหนดให้เมื่ออากาศยานได้ลงสู่พื้นในราชอาณาจักรและได้รับบุคคลที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าได้กระทำความผิด ตาม มาตรา 15 และ มาตรา 16 ถ้ากรณีที่จะต้องทำการสอบสวนเพื่อดำเนินคดี ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจส่งบุคคลดังกล่าวและพยานหลักฐานถ้าหากมีให้แก่พนักงานสอบสวนโดยมิชักช้า ถ้าการสอบสวนเบื้องต้นปรากฏว่าเป็นกรณีไม่อาจดำเนินคดีได้ในราชอาณาจักร และถ้ามีการขอให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ก็ให้ส่งตัวบุคคลนั้นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ถ้าหากไม่มีการขอให้ดำเนินการดังกล่าวก็ให้ปล่อยตัวไป

2.2.4 เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ พ.ศ. 2521

ประกาศกระทรวงคมนาคม ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2522 อาศัยอำนาจตาม มาตรา 19 แห่ง พ.ร.บ.ฉบับนี้ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจดังนี้

- ก. สนามบินดอนเมือง ได้แก่ ผู้ว่าการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย ผู้บังคับการทหารอากาศดอนเมือง ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล
- ข. สนามบินที่อยู่ในความดูแลของกรมการบินพาณิชย์และมีนายท่าอากาศยาน ได้แก่ นายท่าอากาศยานกรมการบินพาณิชย์ ผู้บังคับหน่วยบินกองทัพอากาศ (สำหรับสนามบินที่มีหน่วยบิน) ผู้กำกับ การตำรวจภูธรจังหวัด
- ค. สนามบินอื่นๆ ให้เจ้าของหรือผู้รับผิดชอบในการดูแลสนามบินนั้นๆ ร่วมกับพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่แห่งท้องที่ ซึ่งสนามบินนั้นตั้งอยู่เป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ

จากการศึกษาข้างต้นพบว่าลักษณะของการกระทำผิดฐานก่อการร้ายนั้นจำเป็นต้องมี บทบัญญัติทางกฎหมายอาญาและกฎหมายว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศในการป้องกัน และปราบปรามโดยเฉพาะเพื่อที่จะใช้มาตรการในการลงโทษที่เหมาะสมกับความผิดได้ แต่อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการระงับการก่อการร้าย จึงจำเป็นที่จะต้องใช้มาตรการตามกฎหมายฟอกเงินควบคู่กันไปเพื่อเป็นการสกัดกั้นการก่อการร้ายให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ซึ่งสาระสำคัญและรายละเอียดของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะปรากฏในหัวข้อต่อไป

2.3 สาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ประเทศไทยได้ประกาศใช้ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2542 โดยมีผลบังคับใช้วันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2542 ซึ่งเหตุผลในการร่างกฎหมายดังกล่าวสืบเนื่องมาจากมีการเพิ่มปริมาณการกระทำความผิดในหลายประเภท ซึ่งผู้ประกอบการอาชญากรรมได้นำเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นมากระทำการในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เงินดังกล่าวกลายเป็นเงินที่ถูกกฎหมายเพื่อใช้เงินหรือทรัพย์สินนั้นในการกระทำความผิดต่อไปได้อีก จึงทำให้ยากต่อการปราบปรามการกระทำความผิดและโดยกฎหมายที่มีอยู่ในขณะนั้นยังไม่สามารถปราบปรามการกระทำความผิดและโดยกฎหมายที่มีอยู่ในขณะนั้นยังไม่สามารถปราบปรามการฟอกเงินหรือดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวได้เท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องตรากฎหมายขึ้นมาเพื่อตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมและกำหนดมาตรการต่างๆ ให้สามารถป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอย่างมีประสิทธิภาพ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติความผิดมูลฐานไว้ 7 ประเภทด้วยกัน ต่อมาในปีพ.ศ.2546 ได้มีการบัญญัติให้เพิ่มความผิดมูลฐานขึ้นอีกหนึ่งประเภทคือ ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา¹¹ เพื่อเป็นมาตรการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายในประเทศไทยต่อไป

2.3.1 ความหมายของการฟอกเงิน

---

¹¹ เพิ่มเติมเป็นความผิดมูลฐานข้อ (8) ตามความในมาตรา 3 แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2546 ประกาศราชกิจจานุเบกษาเล่ม 120 ตอนที่ 76 ก เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2546

การฟอกเงิน" (Money Laundering) คือ การนำเงินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือที่มักเรียกกันโดยทั่วไปว่า "เงินสกปรก" (dirty money) มาผ่านกระบวนการทางพาณิชย์กรรมหรือธุรกรรม เพื่อให้กลายเป็นเงินที่ถูกกฎหมาย หรือที่เรียกกันว่า "เงินสะอาด" (clean money) หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า การฟอกเงิน เป็นการขจัดร่องรอยของผลประโยชน์ซึ่งเกิดจากการกระทำที่ผิดกฎหมาย โดยผ่านขั้นตอนทางธุรกิจต่างๆ เพื่อให้ผลประโยชน์ดังกล่าวกลายเป็นรายได้ที่ชอบด้วยกฎหมาย จึงอาจกล่าวได้ว่า "การฟอกเงิน" เป็นกลวิธีเพื่อสร้างและปกปิดผลประโยชน์มหาศาล ซึ่งมีที่มาจาก การประกอบอาชญากรรมต่างๆ เช่น การค้ายาเสพติด การฉ้อโกง การค้าสินค้าเถื่อน การลักพาตัว การค้าอาวุธเถื่อน การก่อการร้าย และการหลีกเลียงภาษี เป็นต้น¹²

2.3.2 ขั้นตอนการฟอกเงิน

ขั้นตอนของการฟอกเงินนั้นผู้กระทำการอาจกระทำเพียงวิธีเดียวหรือหลายวิธีรวมกันก็ได้ซึ่งอาจแบ่งออกเป็นระดับขั้นของการฟอกเงินได้เป็น 3 ระดับตามความยากลำบากในการตรวจสอบดังนี้¹³

(1) **Placement** หมายถึง การเก็บเงินที่ได้จากการทำความผิดไว้ในที่ซ่อนเร้นและปลอดภัยที่สุดโดยไม่คำนึงถึงว่าจะเก็บไว้ที่ไหน เช่น การเก็บไว้ที่ตัวหรือที่บ้านและรวมถึงการนำไปฝากไว้กับธนาคารหรือสถาบันการเงิน โดยอาจใช้ชื่อที่อยู่จริงหรือจะใช้หรือจะใช้ชื่อย่อ ชื่อสมมติ หรือชื่อคนอื่น

(2) **Layering** หมายถึง การนำเงินที่ได้จากการทำความผิดไปซื้อทรัพย์สินหรือจัดทำสิ่งของที่มีมูลค่าสูง ในกรณีของการซื้อทรัพย์สินที่จะต้องจดทะเบียนการถือกรรมสิทธิ์ อาจใช้ชื่อที่อยู่ของบุคคลที่ตนไว้ใจได้ หรืออาจทำเป็นขายให้คนอื่นที่ตนไว้ใจ หรือโอนยกมรดกให้บุคคลอื่นก็ได้ หรืออาจนำเงินไปฝากไว้กับคนที่ตนไว้ใจและอาจนำเงินไปฝากหากบางประเทศอนุญาตให้ผู้ฝากเงินกับธนาคารหรือสถาบันการเงินสามารถใช้ชื่อผู้ฝากเป็นชื่อย่อหรือรหัสได้

¹² ไชยยศ เหมะรัชตะ, มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2540), หน้า 8-9

¹³ วาทีน คำทรงศรี, การฟอกเงิน, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2539), หน้า 83-85

(3) **Integration** หมายถึง การนำเงินที่ได้รับจากการกระทำความผิดหรือได้มาโดยมิชอบ จำนวนมากไปปะปนกับจำนวนน้อยที่ได้จากการลงทุนประกอบกิจการถูกกฎหมาย เช่น การจดทะเบียนจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทประกอบการทางเศรษฐกิจหลายบริษัทเป็นนายหน้ารับจ้างรับซื้อขายฝากที่ดิน อสังหาริมทรัพย์ ให้เงินกู้ได้ดอกเบี้ยรับเหมาะก่อสร้าง ซื้อขายหุ้น หรือลงทุนข้ามชาติโดยโอนเงินเข้า-ออกนอกประเทศ

2.3.3 รูปแบบของการฟอกเงิน

ในปัจจุบัน รูปแบบของการฟอกเงินมีขั้นตอนที่สลับซับซ้อน และยากต่อการสืบหาแหล่งเงินที่มากล่าวคือ เมื่อมีเงินที่ผิดกฎหมายเข้ามาในระบบการเงิน ผู้กระทำผิดกฎหมายก็จะพยายามหาทางใช้เงินนั้นเพื่อแสวงหาความร่ำรวยต่อไป ทำให้เกิดผลกระทบต่อ ทั้งทางด้านการเมืองเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตาม รูปแบบหลักของการฟอกเงินนั้นสามารถจำแนกได้ดังนี้¹⁴ คือ

ก. การนำเงินสดติดตัวออกนอกประเทศ

วิธีการนี้เป็นการนำเงินสดหรือทรัพย์สินที่ได้มาอย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมายจำนวนมากออกจากประเทศที่มีความเข้มงวดในเรื่องของกฎหมายฟอกเงิน หรือมีมาตรการเข้มงวดในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับเงินสด ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือจ้างให้คนนำเงินดังกล่าวติดตัวไปยังประเทศอื่นที่ไม่เข้มงวดในเรื่องของการฟอกเงิน หรือการทำธุรกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับเงินสดจำนวนมาก หรือโยกย้ายเงินไปยังประเทศที่ไม่มีกฎหมายว่าด้วยการปราบปรามการฟอกเงิน แล้วจึงดำเนินการฟอกเงินให้เป็นเงินสะอาดต่อไป

ข. การส่งเงินสด หรือการโอนเงินออกนอกประเทศ

วิธีการนี้เป็นการส่งเงินสดหรือโอนเงินไปฝากยังสถาบันการเงินของประเทศที่ไม่มีมาตรการควบคุมระบบธนาคารหรือสถาบันการเงินอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เงินสกปรกดังกล่าวได้เข้าสู่ระบบทางการเงินของประเทศนั้น หลังจากนั้นจึงโอนกลับสู่องค์กรอาชญากรรมต่อไป

¹⁴ ชัยรัตน์ ศักดิ์โกศล, “การฟอกเงิน : ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ”, (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544), หน้า 26-28

ค. การฝากเงินกับสถาบันการเงิน

วิธีการฝากเงินกับสถาบันการเงินนั้น นิยมทำโดยการฝากเงินที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยใช้นามแฝงหรือใช้ชื่อปลอมในการทำธุรกรรม หรือบางประเทศที่กฎหมายให้สิทธิแก่ธนาคารในการปกปิดความลับของลูกค้า จึงเป็นการยากที่จะสืบหาต้นตอของแหล่งเงินที่นำมาฝาก ทำให้การฟอกเงินโดยผ่านระบบธนาคารจึงสามารถกระทำได้ง่าย

ง. การจัดตั้งบริษัทหรือกิจการขึ้นบังหน้า

องค์กรอาชญากรรมที่ปกปิดแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายโดยการจัดตั้งบริษัทหรือกิจการในต่างประเทศบังหน้าแล้วให้บริษัทของตนในประเทศก็ยืมเงิน หรือซื้อสินค้าจากกิจการในต่างประเทศในราคาที่แพงกว่าปกติ เพื่อให้มีการหมุนเวียนเงินระหว่างกิจการสูงจนดูเหมือนว่ากิจการนั้นมีผลกำไรสูง นอกจากนี้ ยังมีการใช้ใบส่งสินค้าลวงว่ามีการส่งซื้อสินค้าแต่ความเป็นจริงแล้วไม่ได้มีการส่งสินค้ากันเลย หรืออาจมีการฟอกเงินผ่านบริษัทนำเข้าและส่งออกที่จัดตั้งขึ้นบังหน้าเพื่อจะทำการฟอกเงิน

จ. วิธีอื่นๆ

นอกจากวิธีที่ได้กล่าวในข้างต้นแล้ว ขบวนการฟอกเงินยังได้มีการพัฒนารูปแบบของการฟอกเงินออกได้อีกหลายวิธีการด้วยกัน เช่น การซื้ออสังหาริมทรัพย์, การซื้อกิจการที่มีผลขาดทุน แต่เป็นกิจการที่มีรายรับเป็นเงินสด, การซื้อ-ขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์, การซื้อทรัพย์สินที่มีค่า และการแลกเปลี่ยนเงินตรา เป็นต้น

2.3.4 องค์ประกอบความผิดฐานฟอกเงิน

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความผิดฐานฟอกเงินไว้ในมาตรา 5 ซึ่งอาจพอสรุปการกระทำที่จะเป็นความผิดฐานฟอกเงินได้จะต้องมีองค์ประกอบดังนี้¹⁵

1. การโอน ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สิน
2. การรับ โอน ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สิน

¹⁵ สีหนาท ประยูรรัตน์, คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติสนเทศ, 2544), หน้า 105

3.การเปลี่ยนสภาพ ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สิน

4.โอน ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อช่วยเหลือคนอื่น ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังการกระทำความผิดมิให้ต้องรับโทษ หรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน

5.การรับ โอน ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อช่วยเหลือคนอื่น ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังการกระทำความผิดมิให้ต้องรับโทษ หรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน

6.การเปลี่ยนสภาพ ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อช่วยเหลือคนอื่น ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังการกระทำความผิดมิให้ต้องรับโทษ หรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน

7. การกระทำด้วยประการใดๆ เพื่อปกปิดอำพรางลักษณะที่แท้จริง การได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การ โอน การ ได้สิทธิใดๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

2.3.5 แหล่งที่มาของการฟอกเงิน

เงินหรือทรัพย์สินที่จะมีการดำเนินการเปลี่ยนสภาพจากเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดกฎหมายหรือที่เราเรียกว่า “เงินสกปรก” ให้กลายเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกกฎหมายหรือที่เราเรียกว่า “เงินสะอาด” นั้น อาจมีแหล่งที่มาที่แตกต่างกันซึ่งอาจสรุปได้เป็น 13 แหล่งที่มาที่สำคัญดังนี้คือ¹⁶

(1) จากวงการเมือง

โดยลักษณะของกิจกรรมทางการเมืองที่อาจมีผลประโยชน์ระดับชาติเข้ามาเกี่ยวข้องนั้น ทำให้กลุ่มของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองและได้รับผลประโยชน์จากการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่ของตนนั้นกลายเป็นแหล่งที่มาที่สำคัญสำหรับการฟอกเงิน ลักษณะของการทุจริตนั้นอาจเกิดขึ้นในทุกระดับของข้าราชการประจำและในกลุ่มข้าราชการการเมือง โดยการฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือการคอร์รัปชันซึ่งถือว่าเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน รวมทั้งการกระทำทุจริตในทางการเมืองซึ่งจะมีผลประโยชน์มูลค่ามหาศาล ดังนั้นผู้กระทำความผิดจึงจะต้องกระทำการฟอกเงินเพื่อปกปิดความผิดของนักการเมืองทุจริต

(2) เงินจากการทุจริตในภาคเอกชน

¹⁶ วีระพงษ์ บุญโญภาส, กระบวนการยุติธรรมกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2547) หน้า 37-40

การทุจริตในภาคของเอกชนนั้นอาจเกิดจากผู้บริหารหรือพนักงานขององค์กร ธุรกิจยกยอกข้อ โกงทรัพย์สินของกิจการ หรือการจัดซื้อสินค้าหรือการจ้างบริการในราคาที่สูงกว่าปกติ เพื่อให้ตนได้รับผลประโยชน์จากผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ซึ่งการทุจริตในรูปแบบต่างๆ ในองค์กรธุรกิจนั้น สร้างรายได้และผลประโยชน์จำนวนมากให้แก่ผู้กระทำผิด ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการฟอกเงินเพื่อทำให้ดูเหมือนว่าเงินและทรัพย์สินนั้นได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย¹⁷

(3) ความผิดจากการฉ้อโกงประชาชน

เงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากความผิดจากการฉ้อโกงประชาชนนั้น มักอยู่ในรูปแบบของการจัดตั้งนิติบุคคลหรือบุคคลเพื่อหลอกลวงประชาชนให้นำเงินมาร่วมลงทุนเป็นกิจการ เช่น การหลอกลวงประชาชนในการเล่นแชร์ลูกโซ่ หรือร่วมลงทุนในสถาบันการเงินและจึงชักชวนนำเงินของประชาชนไปใช้ในประโยชน์ส่วนตัวหรือชักย้ายถ่ายเทเงินไปยังต่างประเทศเป็นต้น

(4) เงินจากความผิดการค้ายาเสพติด

ในปัจจุบันนี้ปัญหาเรื่องของการค้ายาเสพติดนั้นเป็นปัญหาที่คุกคามความมั่นคงของทุกประเทศ เนื่องจากอัตราความก้าวหน้าของเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติดนั้นมีการแพร่ขยายไปทุกที่ เหตุผลที่อาจสนับสนุนการแพร่ขยายของวงการค้ายาเสพติดนั้นอาจเกิดจากผลตอบแทนจำนวนสูงที่ล่อใจให้ผู้กระทำผิดยอมเสี่ยงที่จะก่ออาชญากรรมประเภทนี้ เมื่อมีเงินจำนวนมากหมุนเวียนอยู่ในวงการค้ายาเสพติดจึงก่อให้เกิดการฟอกเงินเพื่อปกปิดความผิดและขยายเครือข่ายของคนให้มั่นคงและรอดพ้นจากการปราบปราม

(5) เงินจากวงพนัน

เงินที่ได้จากวงพนัน หมายถึง การพนันทุกชนิดนั้นอาจรวมทั้งบ่อนการพนันที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายซึ่งมีเงินที่หมุนเวียนอยู่ในวงพนันนั้นจำนวนมาก ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการฟอกเงินจากวงพนันนั้นมิได้หมายความถึงการฟอกเงินที่ผิดกฎหมายเท่านั้นแต่บางกรณีการฟอกเงินนั้นทำขึ้นเพื่อปกปิดจำนวนเงินที่แท้จริงที่ได้จากวงพนัน

(6) เงินสินบน

¹⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 64

การฟอกเงินที่มาจากสินบนนั้นอาจเป็นเงินที่ได้จากเงินสินบนที่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น รายได้สินบนจากการนำจับ เป็นต้น แต่ในสังคมจะมีความรู้สึกที่ไม่ดีกับเงินสินบน ดังนั้นผู้รับเงินสินบนจึงต้องนำเงินที่ได้ดังกล่าวไปทำการฟอกเงินด้วย

(7) เงินส่วนตัวที่ประสงค์จะปกปิด

การที่คนประสงค์จะปกปิดเงินส่วนตัวที่อาจได้มาโดยการรับมรดกหรือการได้เงินรางวัลจากสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้นหรือการได้รับเงินสินบนอันชอบด้วยกฎหมายจากการนำจับนั้น มักมีเหตุผลก็เพื่อความปลอดภัยของตนเองหรือตัดการรบกวนจากบุคคลรอบข้างที่อาจมุ่งหาประโยชน์จากเงินของตนได้

(8) เงินจากกลุ่มมหาเศรษฐี

เป็นเงินที่ได้มาจากกลุ่มผู้มีฐานะทางการเงินที่ดี โดยเงินที่ได้มานั้นอาจเป็นเงินที่ได้มาอย่างถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย เช่น เงินที่ได้มาจากการรับสัมปทานซึ่งเป็นเงินถูกกฎหมายหรืออาจเป็นเงินที่บุคคลเหล่านี้รับหรือจ่ายอย่างผิดกฎหมายจากการสัมปทาน ซึ่งเป็นเงินสกปรกที่จำเป็นต้องไปดำเนินการฟอกเงิน

(9) เงินจากรัฐ

หมายถึงเงินที่รัฐเป็นเจ้าของและไม่ประสงค์ให้ใครรู้ถึงแหล่งที่มาและที่ไปของเงินด้วยเหตุผลเพื่อความมั่นคงของชาติ เช่น เงินราชการลับ เป็นต้น

(10) เงินจากการเรียกค่าคุ้มครอง

หมายถึงเงินที่ได้โดยการเรียกค่าคุ้มครองโดยผิดกฎหมายจากผู้ประกอบธุรกิจหรือประชาชน โดยการข่มขู่ให้กลุ่มผู้ประกอบธุรกิจหรือประชาชนรู้สึกว่าคุณอาจได้รับอันตรายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินหากไม่ยอมจ่ายค่าคุ้มครอง ผู้ที่เรียกค่าคุ้มครองจึงได้รับรายได้จำนวนมากจากการกระทำผิดกฎหมายของตนแต่ต้องนำเงินไปฟอกแล้วจึงนำไปใช้เหมือนเป็นเงินที่ถูกกฎหมาย

(11) เงินจากกิจการธุรกิจ

ผู้ประกอบการรายใหญ่อาจประสงค์ที่จะปกปิดแหล่งที่มาของเงินเนื่องจากสภาวะทางการเมืองและเศรษฐกิจที่ไม่มั่นคงในประเทศที่ตนไปลงทุน ถึงแม้ว่าจะเป็นการลงทุนทำธุรกิจอย่างถูกกฎหมายก็ตามและหากเป็นประเภทธุรกิจที่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนมากในระยะเวลาสั้นๆ เช่น สถาน

บันเทิงธุรกิจ ธุรกิจนายหน้าค้าที่ดินหรือการขายสินค้าหนีภาษีสุทการ ก็อาจมีเจตนาที่จะฟอกเงินเพื่อ หลีกเลี่ยงการเสียภาษีสรรพการตามความเป็นจริงได้เช่นกัน จึงจำเป็นต้องฟอกเงินให้กลายเป็นเงินถูก กฎหมาย

(12) เงินจากการค้าทางเพศสิ่งลามกอนาจาร

หมายถึงเงินที่ได้จากการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเพศและสิ่งลามกอนาจารซึ่งเป็นธุรกิจ ที่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนมากแก่ผู้ประกอบการ แต่เนื่องจากเงินดังกล่าวล้วนแต่เป็นเงินสกปรก จึงต้อง ทำการฟอกเงิน

(13) เงินจากนอกระบบอื่นๆ

หมายถึงเงินจากแหล่งอื่นๆ นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

2.3.6 ความหมายของทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด” ไว้ในมาตรา 3 ซึ่งสามารถแยกประเภทของทรัพย์สินตามนัย ของมาตรานี้ได้ คือ

2.3.6.1 เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐาน

2.3.6.2 เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการสนับสนุน หรือช่วยเหลือการกระทำซึ่งเป็น ความผิดมูลฐาน

2.3.6.3 เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใดๆ ซึ่งเงิน หรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด หรือจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำความผิด มูลฐาน

2.4 ขอบเขตของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

2.4.1 ลักษณะขอบเขตของกฎหมาย

แนวคิดเรื่องของการต่อต้านการฟอกเงินนั้นมีขึ้นเพื่อเป็นมาตรการทำลายอิทธิพลทาง เศรษฐกิจขององค์กรอาชญากรรม มาตรการนี้ถูกกำหนดขึ้นจากความคิดพื้นฐานที่ว่า เงินจำนวน

มหาศาลนั้นจะไม่มีประโยชน์ใดๆแก่อาชญากรเลย ถ้าอาชญากรไม่สามารถใช้ประโยชน์จากเงินนั้นได้ เพราะโดยปกติอาชญากรจะนำเงินที่ได้มาจากกระทำความผิดมาใช้สอย หรือนำเงินนั้นไปเป็นทุนเพื่อขยายเครือข่ายองค์กรของตนต่อไป จากความคิดพื้นฐานนี้ได้พัฒนาไปสู่เทคนิคการปราบปรามการฟอกเงิน คือ การจับจุดการโอนเงินสกปรก มาเป็นจุดเริ่มต้น เพื่อสืบสวน สอบสวนค้นหาเส้นทางการโอนเงิน เรื่อยไปจนถึงต้นตอของเงินเหล่านั้น ด้วยวิธีการเช่นนี้ ทำให้อาชญากรไม่สามารถใช้ประโยชน์จากเงินสกปรกนั้นได้ และสามารถค้นหรือสืบพบส่วนประกอบต่างๆ ขององค์กรอาชญากรรมนั้นได้

2.4.2 ทฤษฎีที่ใช้ในการกำหนดความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการฟอกเงิน

ทฤษฎีที่ใช้อธิบายการฟอกเงินนั้นมีอยู่ 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีการสมคบกัน (Conspiracy Theory) และทฤษฎีการช่วยเหลือและสนับสนุน (Aiding and Abetting Theory) มาใช้ อันมีสาระสำคัญดังนี้

2.4.2.1. ทฤษฎีการสมคบกัน (Conspiracy Theory)

ทฤษฎีการสมคบกันเป็นไปตามหลักกฎหมายความผิดพื้นฐานของการสมคบกันกระทำผิดอาญาที่ว่า สมาชิกในการสมคบกันจะมีความรับผิดชอบเช่นเดียวกับตัวการในการกระทำของผู้ที่ร่วมสมคบกัน การสมคบกันต้องการตกลงที่จะกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย โดยมีการกระทำที่แสดงออกมากกว่าประการหนึ่ง หรือสองประการ การตกลงกันที่จะกระทำความผิดอาญา และมีการก้าวไปสู่การบรรลุข้อตกลงจึงจะเป็นสิ่งที่นำมาฟ้องคดีได้ ถ้าข้อหาการฟอกเงินยังไม่เพียงพอที่จะฟ้องร้องก็อาจฟ้องในข้อหาสมคบกันกระทำความผิดได้¹⁸

Pinkerton Rule ได้วางหลักไว้ว่า ผู้ร่วมสมคบกันจะถูกถือว่าร่วมกระทำความผิดสำหรับการกระทำของผู้ที่ร่วมสมคบกันอย่างกว้างขวาง การให้ความช่วยเหลือในการสมคบกันกระทำ

¹⁸ วีระพงษ์ บุญโญภาส, การกำหนดความผิดมูลฐานฟอกเงินที่ผู้กระทำเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและมาตรการรวมทั้งความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามการฟอกเงินและมาตรการยึดอายัด และริบทรัพย์สิน, จากสรุปย่อรายงานศึกษาวิจัยในโครงการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ(ระยะที่ 2) โดยสถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, หน้า 6

ความผิดจะทำให้คณะบุคคลกลายเป็นกลุ่มผู้กระทำความผิดโดยได้ตกลงกัน และการตกลงอนุมาณได้นำไปสู่การสมคบกันและการสมคบกันก่อให้เกิดความรับผิดเช่นเดียวกับตัวการ

สำหรับแนวคิดเรื่องความผิดเกี่ยวกับการสมคบนี้ ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 371 แห่ง 18 U.S.C. กำหนดคำนิยามของคำว่า การสมคบกันกระทำความผิด คือ “บุคคลสองคนหรือมากกว่านั้นได้สมคบกันเพื่อกระทำการอันเพื่อความผิดต่อกฎหมายสหรัฐอเมริกา หรือตัวแทนของบุคคลใด ลักษณะใด หรือเพื่อการอันเป็นวัตถุประสงค์ใด และบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือมากกว่าในจำนวนนั้นได้กระทำการใดๆ เพื่อให้บรรลุในวัตถุประสงค์ของการสมคบ บุคคลนั้นจะต้องถูปรับเป็นจำนวนเงินไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ”¹⁹ ดังนั้นเมื่อบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปสมคบกันกระทำความผิดต่อสหรัฐ หรือน้อยลสหรัฐ โดยถือว่าสหรัฐเป็นผู้เสียหาย และเพื่อจะพิสูจน์ความผิด ต้องแสดงให้เห็นได้ว่า²⁰

ก. บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปสมคบกันหรือตกลงจะกระทำความผิดต่อสหรัฐ หรือน้อยลสหรัฐ และ

ข. อย่างน้อยที่สุด ผู้ที่ได้สมคบกันมีการกระทำที่แสดงออก เพื่อจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการสมคบกัน

ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับทฤษฎีการสมคบกัน ในมาตรา 9 ซึ่งบัญญัติว่า

“ผู้ใดสมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าได้มีการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน เพราะเหตุที่ได้มีการสมคบกันตามวรรคหนึ่ง ผู้สมคบกันนั้นต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

¹⁹สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมยาเสพติด, (รายงานการศึกษาวิจัย,2547), หน้า 1:23.

²⁰ ชัยรัตน์ ศักดิ์โกศล, “ การฟอกเงิน : ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544) , หน้า29.

ในกรณีที่ความผิดได้กระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิด แต่เนื่องจากการเข้าขัดขวางของผู้สมคบทำให้การนั้นกระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้สมคบที่กระทำขัดขวางนั้นคงได้รับโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งเท่านั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง กลับใจให้ความจริงแห่งการสมคบต่อเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกัน ศาลจะไม่ลงโทษผู้นั้น หรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้”

2.4.2.2 ทฤษฎีการช่วยเหลือและสนับสนุน (Aiding and Abetting Theory)

การที่นำทฤษฎีนี้มาใช้ในคดีฟอกเงิน เนื่องจากการฟอกเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดถือว่าเป็นการช่วยเหลือและสนับสนุนอาชญากร ไม่ว่าจะป็นองค์กรอาชญากรรมหรือไม่ก็ตาม ในการใช้เงินที่ได้มาเพื่อขยายอิทธิพลสำหรับการประกอบอาชญากรรมต่อไป โดยการพิสูจน์ว่าผู้กระทำการฟอกเงินได้รู้ว่าเงินดังกล่าวได้มาจากการกระทำความผิดและผู้กระทำได้ทำการฟอกเงิน โดยมีเจตนาที่จะช่วยให้มีการกระทำความผิดต่อไปหรืออาจถือได้ว่าผู้กระทำการฟอกเงินเป็นผู้สืบทอดอาชญากรรม²¹

2.4.3 ความหมายของความผิดมูลฐาน

ความผิดมูลฐาน หมายถึง ความผิดอาญาที่เป็นมูลเหตุ เป็นที่มา หรือเป็นฐานก่อให้เกิด หรือให้ ได้มาซึ่งทรัพย์สินจากการกระทำความผิด หลังจากนั้นก็มีเมื่อนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดอาญาดังกล่าวไปโอน เปลี่ยนสภาพ หรือกระทำการใดๆ เพื่อปกปิด อำพรางที่มาของเงิน หรือทรัพย์สินนั้นๆ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเรียกว่า การฟอกเงิน ซึ่งการกำหนดประเภทของความผิดมูลฐานนั้นถือเป็นกลไกสำคัญของการใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพราะจะเป็นหนทางที่รัฐจะมีอำนาจใช้มาตรการตามกฎหมายฟอกเงินกับความผิดประเภทใดได้บ้าง ทำให้การกำหนดความผิดมูลฐานจำเป็นต้องกระทำอย่างรอบคอบเพราะอาจมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน

²¹ ชัยรัตน์ ศักดิ์โกศล, “ การฟอกเงิน : ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544), หน้า 30.

และการดำเนินธุรกิจบางประเภทได้ ดังนั้นหลักการในการกำหนดความผิดมูลฐานจึงควรเป็นความผิดอาญาที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) ความผิดที่มีรูปแบบและวิธีดำเนินงานมีลักษณะเป็นองค์รอาชญากรรม
- (2) ความผิดที่โดยลักษณะของการประกอบอาชญากรรมทำให้มีผลตอบแทนสูง
- (3) ความผิดที่มีลักษณะการกระทำที่สลับซับซ้อนยากแก่การปราบปราม
- (4) ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ²²

2.4.4 การกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินของไทย

มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินไว้ 7 ฐานความผิดด้วยกัน ดังนี้

- (1) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
- (2) ความผิดเกี่ยวกับเพศและการค้าหญิงและเด็ก
- (3) ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชนตามกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน
- (4) ความผิดเกี่ยวกับการชักออกหรือฉ้อโกงทรัพย์หรือประทุษร้ายต่อทรัพย์หรือกระทำโดยทุจริตซึ่งกระทำโดยกรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบหรือมีประโยชน์เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถาบันการเงิน
- (5) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม
- (6) ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชกหรือรีดเอาทรัพย์สินที่กระทำโดยอ้างอำนาจหน้าที่หรือช่องโหว่ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 337 และมาตรา 338
- (7) ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีภาษีศุลกากร

ต่อมาเนื่องจากปัญหาเรื่องการก่อการร้ายได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น ประชาคมโลกจึงได้หันมาให้ความสนใจในเรื่องการปราบปรามการก่อการร้ายอย่างจริงจัง ประเทศไทยจึงได้ดำเนินการขอแก้ไข

²² สีหนาท ประยูรรัตน์, คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติสนเทศ, 2544), หน้า 71

ความผิดมูลฐาน โดยเพิ่มความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา เป็นความผิดมูลฐานที่ 8 อีกด้วย

2.5 การกำหนดให้การก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

มาตรการตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 นั้นเป็นเครื่องมือทางกฎหมายอีกอย่างหนึ่งที่จะใช้ในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการยึดและอายัดเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย เพราะขบวนการก่อการร้ายนั้น ถึงแม้ว่าวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการก่อการร้ายจะมีได้เป็นไปเพื่อการหาประโยชน์ทางทรัพย์สินเหมือนกับรูปแบบของอาชญากรรมข้ามชาติประเภทอื่นๆ เช่น การค้ายาเสพติด หรือการค้าอาวุธเถื่อนก็ตาม แต่กระบวนการก่อการร้ายนั้นต้องอาศัยทั้งอุดมการณ์ของสมาชิกในองค์กรการก่อการร้าย และปัจจัยทางการเงินเพื่อใช้ประกอบการกระทำความผิด หรือเพื่อใช้ในการจูงใจให้บุคคลกระทำการในลักษณะการก่อการร้าย ดังนั้น หากรัฐสามารถสกัดกั้นการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายโดยอาศัยมาตรการตามกฎหมายฟอกเงิน อัตราการกระทำผิดขององค์กรก่อการร้ายจะมีจำนวนลดน้อยลงอย่างแน่นอน

จากการที่ได้ศึกษาในบทนี้ถึงสาระสำคัญของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินรวมทั้งเหตุผลและความจำเป็นในการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เพื่อใช้เป็นมาตรการที่ประเทศไทยจะใช้ในการต่อต้านการก่อการร้ายแล้ว ในบทต่อไปก็จะได้ทำการศึกษาถึงแนวคิดเรื่องการก่อการร้ายทั้งของประเทศไทยและในต่างประเทศ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายในต่างประเทศว่ามีแนวทางในการป้องกันและปราบปรามอย่างไรบ้าง เพื่อจะได้นำมาใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาต่อไป